

Illustrašuvdna: Grete Søimer

antibiohtadivššus ávki givssiide, iige mánná dearvvasnuva jođáneabbo dainna. Antibiohta sáhttá dasa lassin dagahit eanet givssiid mánnái guhte lea buozas, ovdamearkka dihte luhčadávdda ja vuoksima.

Ná sáhtát don veahkehit iežat máná

Deháleamos lea geahpedit máná onohisvuodadovddu dan botta go rumaš ieš giedahallá vuolšši. Divtte máná iežas stivret aktivitehtadási.

- Atte ollu juhkamuša.
- Jus mánná giksašuvvá feberiin, sáhtát addit febeváidudeaddji dálkasiid (ovdamearkka dihte paracetamol, čuovu bagadusa páhkas dárkilit). Mánná ii dearvvasnuva jođáneabbo febeváidudeaddji dálkasiiguin. Jus mánás lea buorre dilli, de ii leat dárbu geavahit febeváidudeaddji dálkasiid.
- Sáhttá leat ávkkálaš ahte mánás leat asehis biktasat badjelis (ii galgga galbmot) ja ahte lea vuollegat latnjatemperatuvra.
- Go lea alla feber de berret iskat mo mánáin mánná unnimusat oktii ijas ja fáktet dearvvašvuodadili, leago mánná ihtton ja vuokságo.

Lea deháleabbo fáktet máná oppalaš dearvvašvuodadili go temperatuvrra!

Váldde fas oktavuoda doaktáriin jus mihkkige dáin čuovvovaččain dáhpáhuvvá:

- Mánná orru hui veajuheapme.
- Lea váttis fidnet oktavuoda mánáin.
- Mánná lea ihtton ja ihtalupmi ii jávkka go deattát glása liikki vuostá.
- Mánás lea niski stiivon.
- Mánás lea lossat vuoignat dahje ahte vuoigná hui johtilit.
- Mánná ii nagot juhkat.
- Feber ii leat njiedjan guovtti-golmma beaivvis.

Sáhttá leat váttis árvoštallat oppalaš dearvvašvuoda máná vuosttaš 6 mánu. Leage eanet áicil dávdamearkkaid hárrái mat leat dás bajábealde ja febera hárrái. Váldde oktavuoda doaktáriin jus leat eahpádušas.

Mánáid antibiohtageavaheapmi

Antibiohtat leat dehálaš ja beaktilis dálkasat maiguin dikšu vulššiid mat leat bohtán bakterijain. Go antibiohta geavahuvo boastut de sáhttet resisteanta bakterijat ovdánahttot. Dat mearkkaša ahte antibiohtadikšu ii šat birge dáid bakterijaid vuostá.

Maid mearkkaša antibiohta resistánsa mánáid dábálaš vuoigŋahatvuolšši dikšumii?

Antibiohta resisteanta bakterijjat lea váttisvuohta mii vearrána ahte vearrána. Maid mearkkaša antibiohta resistánsa dábálaš vuoigŋahatvuolšši dikšumii mánáin. Vai bisuhat antibiohta beaktilis dálkkasin, lea dehálaš ráddjet antibiohta boasttugeavaheami dákkár infekšuvnnaid dikšumii.

Jus leat eahpádusas leago du mánás infekšuvdna mii galgá dálkkoduvvot antibiohtain vai eará dálkasiiguin, galggat váldit oktavuoda doaktáriin. Doavttir veahkeha maddái rávvagiiguin mo don buoremusat sáhtát geahpedit máná givssiid dassá infekšuvdna nohká.

Antibiohta ii doaimma virusa vuostá

Antibiohta ii doaimma virusa vuostá. Eanaš čottavulššiide, bealljevuolššiide ja muohtoguovdnjevuolššiide ja buot nurvuide lea virus sivvan. Rumaš vuosttilda dábálaččat dákkár virusinfekšuvnnaid iešalddis. Antibiohtas ii leat ávki virusa vuostá, iige geahpet máná givssiid.

Leat maddái ollu bakterijjalaš infekšuvnnaid mat iešalddis nohket, geavatkeahhtá antibiohta. Eanaš infekšuvnnaid oktavuodas ávžžuhuvvo vuordit ja oaidnit 2-3 beavvi mo dilli ovdána.

Go lea dárbu antibiohtai

Go doavttir lea árvvoštallan ahte mánás lea infekšuvdna man ferte dikšut antibiohtain, lea dehálaš ahte dálkkoda nu mo doavttir lea mearridan. Jus mánná ii čađat olles antibiohtadálkkodeami, de lea dušše muhtin oassi bakterijain mat jávkaduvvojit. Dat main lea garrasat vuosttildannákca sáhttet ceavzit, laskat ja lassánit.